

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

Articulus II. Quid, & quotuplex sit peccatum personale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

An post diem iudicij sint habituri alium tertium locum in quo vivant aliqui imperfectâ felicitate naturali vide cit. Requesen. S. 2. ubi negant Taner. Valent. Bellarmin. &c: damnantes oppositam sententiam temeritatis, erroris, vel hæresi proximæ. Verum ab hac censura plures insignes Theologi cum Less. lib. 13. de perfect. Divin. n. 44. 143. 144. & seq. absolvent, eamque erudite probat Requesen. à num. 54. & quidem in ea fuisse S. Th. in 2. dist. 33. qu. 2. art. 2. ad 5. ubi ait, *pueros non baptizatos esse separatos à DEO quantum ad conjunctionem, qua est per gloriam, non quantum ad conjunctionem naturalium bonorum, & ideo de DEO gaudebunt naturali cogitatione & dilectione*: Soarez 1. 2. D. 9. S. 6. num. 6. ita loquitur: *Erunt habituri cognitio-*

nem naturalem, & amorem DEI super omnia cum reliquis virtutibus: Salmeron D. 48. super cap. 5. Epist. ad Rom. resurgit inquit, pueri per Christum, & supra hunc ordinem naturalem, quo quotidie proficiunt in cognitione operum DEI, & substantiarum separatarum, visitationes habebunt Angelicas, & tanquam nostri rustici hanc terram incolent, & qui medij sunt inter gloriam, & supplicium, sint etiam medij in loco. Hæc sufficiat insinuasse, qui plura desiderat, adeat cit. Requesen. recte concludentem num. 53. hanc beatitudinem naturalem parvulorum non facere simpliciter, seu perfectè beatos beatitudine etiam naturali, quia eorum status non excludit miseriam peccati, ac positivam indignitatem ad recipienda supernaturalia bona.

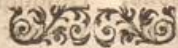
ARTICVLVS. II.

Quid, & quotuplex sit peccatum personale.

686. **P**ersonale peccatum est, quod proprio cujusque arbitrio committitur. Dividitur in actuale, & habituale. In quo situm sit habituale relinquo Scholasticis, cum controversia non faciat ad praxim (sufficit

scire, quod sit macula moralis in anima post præteritum actuale perseverans, donec agatur pœnitentia de eo) proinde consideremus actualis naturam, ac multipliciter.

* * *

R. P. Karch, Diff.

T t t

§. I.

§. I.

Definitur peccatum actuale.

Peccatum sumitur vel materialiter, vel formaliter: malitiam materialis est illud prædicatum in mala operatione, propter, quod realiter operatio dissonat cum natura rationali ut tali, quæ dissonantia cum non percipiatur nisi per iudicium rationale, ideo multi malitiam materiale explicant per difformitatem cum tali iudicio. Formalis malitia est ipsa imputabilitas actus mali ad culpam.

In peccato actuali duo possunt reperiri. Primum est, quod sit recessus à regula; est autem humanæ voluntatis proxima regula objectiva ipsa natura rationalis ut talis, secus lex æterna positiva divina, aut recta ratio creata, quia tam hæc, quam illa est posterior materiali bonitate, vel malitiâ actus essentialiter boni, vel mali per *num.* 522.

Regula vero proxima formalis, seu *ut quo* est iudicium proponens actum naturæ rationali ut tali consonum, si sit bonus, aut dissonum, si sit malus.

Secundum est, quod sit aversio à DEO ut fine ultimo, & conversio ad creaturam, aversio convenit soli peccato mortali actuali: *Duo*, inquit S. Th. 3. p. q. 86. a. 4. in Corp. *sunt in peccato mortali, nempe aversio ab incommutabili bono, & conversio ad bonum commutabile.* Ex his autem duobus secundum S. Th. ad 1. aversio se habet de formali in pec-

cato mortali, quia est differentia faciens differre à veniali, in quo datur inordinata ad creaturam conversio sine aversione à DEO cum nullum peccatum veniale tollat conjunctionem cum DEO, quæ habetur per charitatem: conversio autem ad bonum creatum in mortali se habet sicut materiale. Ex aversione sequitur reatus pœnæ æternæ, meretur enim puniri æternum peccans in bonum æternum, ex conversione vero ad bonum creatum velut finitum sequitur duntaxat reatus pœnæ temporalis, ita S. Th. in Corp.

Dicta aversio sufficit virtualis, directæ enim, seu formalis, ac expressæ est rarissima, & non reperibilis, nisi in desperatissimis, hoc ipso enim, quod quis peccet mortaliter, scit mortale repugnare DEO, hoc eligendo, etsi non intendat explicite, & directe separationem à DEO, implicite se à DEO avertit.

Primum prædicatum peccati actualis, nempe quod sit recessus à regula proxima tam objectiva, quam formali est separabile à secundo, seu ab aversione à Deo, nam primû illud agnoverunt omnes Philosophi, posterius verò soli Theologi.

Et ideo communiter peccatum secundum philosophicam considerationem vocatur malum morale, secundum posteriorem verò dicitur malum Theologicum, id est, à Theologia considerati soli-

folitum. Utriusque quidditas hic inquitur.

687. Dico primò peccatum, ut est malum morale est actus liber disconveniens naturæ rationali, ut rationalis est, ita Rhodes hic *D. 1. quest. 1. S. 1. §. 1. Pal. tom. 1. tract. 2. D. 2. p. 4. num. 2.* probatur: in eo formaliter consistit peccatum generatim, ut est malum morale, per quod formaliter discordat cum regula immediata totius moralitatis, sed formaliter discordat cum ea per disconvenientiam cum natura rationali ut rationalis est, ergo. Minor probatur regula immediata objectiva totius moralitatis esse non potest lex æterna, seu divina positiva, nec recta ratio per *num. 686.* siquidem ea peccata, quæ essentialiter mala sunt ut mendacium, perjurium essent essentialiter mala, etsi DEUS non prohibuisset illa, nec ideo mala sunt, quia recta ratio iudicat esse mala, sed ideo recta ratio iudicat esse mala, quia sunt in se vere mala: ergo regula immediata totius moralitatis objectiva est sola natura rationalis ut talis.

688. Dico secundo, peccatum ut est malum Theologicum est libera præcepti divini transgressio, est communis cum *D. Th. 1. 2. qu. 71. art. 6.* Ratio,

quod hæc definitio omni, & soli peccato Theologico conveniat, nam hoc est, aut veniale, aut mortale: si primum est violatio libera præcepti divini leviter obligantis; si est mortale, est violatio perfecte libera præcepti divini graviter obligantis. Ergo ratio generica peccati Theologici est violatio præcepti divini præscindens à gravi & levi.

Hæc definitio est conformis definitioni *S. August. lib. 22. cap. 27. contra Faustum peccatum inquit, est dictum, vel factum, vel concupitum contra legem æternam:* quæ definitio completitur universa peccata oris, operis, & cordis, tam commissionis, quam omissionis, nam per *S. Th. ad 1. affectio, & negatio* reducuntur ad idem genus, proinde comprehenditur sub dicto etiam *non dictum, sub facto, non factum, sub concupito, non concupitum.*

Rursus omne peccatum, aut est internum, seu cordis ut volitiones, nolationes, desideria mala, talia indicat concupitum aut sunt oris, ut mendacia, detractio, blasphemia, &c. hæc importat generatim *ly dictum:* aut sunt externo opere consummata: hæc spectant

ad factum,

* *

§. II.

Dividitur peccatum. Exponuntur peccata in Spiritum Sanctum, & clamantia in Cœlum.

689. **P**rimaria peccati divisio est in originale, & personale: & utrumque est subdivitum in habituale actuale. Originale est explicatum n. 679. Actuale personale est definitam, ac tam quoad esse materiale, quam formale declaratum num. 686. & seq.

Actuale multipliciter dividitur. Primo, penes materiale in peccatum commissionis, & omissionis: istud est violatio præcepti imperantis, seu affirmativi; illud est violatio præcepti prohibentis seu negativi.

Secundo, penes formale, seu reatum culpæ in mortale, & veniale.

Tertio, penes subjectum peccati in internum, & externum, seu in peccatum cordis, oris, & operis.

Quarto dividitur penes causam peccati in peccatum ex ignorantia, infirmitate, & ex certa malitia, hanc divisionem habes explanatam fusc. à num. 190. ad 198.

Addo hic ex P. Paulo Segneri in Manna animæ die 11. Martij plures sibi blandiri quasi ex fragilitate peccent, dum re ipsa peccant per malitiam, quales sunt ij, qui studio excitant sensum rapientem ad malum, qui se citra necessitatem conjiciunt in occasiones periculosas, qui non custodiunt aures, nec oculos, per

quos species malorum illabuntur, ac deunt conventus irritantes tentationem.

690. Peccata ex malitia commissa sunt specialiter contra bonitatem DEI, quæ cum approprietur Spiritui S. ideo per appropriationem dicuntur peccata in Spiritum Sanctum: è contra peccata ex infirmitate inquit, D. Th. 2. 2. q. 14. art. 1. dicuntur fieri contra DEUM Patrem, quia ei appropriatur potentia, & quæ fiunt ex ignorantia dicuntur fieri contra Filium, quia huic appropriatur scientia.

Quare bene docet Layman lib. 2. tract. 2. cap. 2. num. 3. peccata in Spiritum Sanctum dici illa, quæ præcludunt ei aditum, siquidem directè impugnant bonitatem Spiritus Sancti, dum à seremovent media, aut dispositiones puta spem, timorem, & dolorem, sine quibus secundum legem ordinariam non fit peccatorum remissio, quæ est opus Spiritus Sancti, idcirco etiam dici solent irremissibilia, non quod simpliciter sint talia, sed quod difficilis, & rara sit eorum remissio, impugnant enim remedium, quo fit illorum remissio, ita S. Th. art. 3. in fin. Corp.

Ejusmodi genera peccatorum Theologi apud Cornel. à Lapide in cap. 12. Matth. sex numerant; finalem impœnitentiam, obstinationem in malo, de-

spe-

spetationem, agnitæ veritatis impugnationem, fraternæ charitatis invidiam, præsumptionem, dum quis sine pœnitentia confidit se consecuturum peccatorum veniam: aut obtenturum suis meritis sine gratia DEI factis gloriam, & hæc est proprie spes peccati in Spiritum Sanctum, teste D. Th. art. 1. de qua Christus locutus est *Matth. 12.* cam non remitti nec in hoc, nec in futuro Sæculo.

691. Vide S. Th. art. 2. ex Aug. defumentem sex præfatas species, ubi singulas exponit; homo enim absterretur à peccato ex consideratione divini iudicij, quod habet iustitiam cum misericordia; ex consideratione misericordiæ peccata remittentis, & pramiantis bona concipitur spes, hæc tollitur per desperationem oppositam spei per defectum. Ex consideratione iustitiæ divinæ peccata punientis oritur timor, hic tollitur per præsumptionem, quæ spei opponitur per excessum. Dona divina: quibus à peccato retrahimur sunt duo; unum est veritatis agnito, huic contrariatur impugnatione agnitæ veritatis, videlicet dum quis agnitam fidei veritatem impugnat, ut peccet licentius; alterum est auxilium interioris gratiæ, huic resistit invidentia fraternæ gratiæ, dum quis non solum invidet personæ fratris, sed etiam gratiæ DEI crescenti in mundo. Ex parte peccati duo sunt, quæ possunt retrahere hominem à peccato; quorum unum est turpitudinis actus, cuius consideratio movet ad pœnitentiam: contra hanc se opponit impœnitentia secundum quod hæc est propositum non pœnitendi, unde impœnitentia prout dicit propositum perseverandi in peccato usque ad mortem cum ani-

mo eam tunc agendi non est species peccati in Spiritum Sanctum, sed quædam peccati circumstantia. Alterum à peccato retrahens est consideratio, quam parvum, ac breve sit bonum, quod quis in peccato quarit, inde enim pendet, ne voluntas in malo firmetur; huic opponitur obstinatio, seu firmum propositum perseverandi in malo.

Dices odium DEI est gravissimum peccatum in Spiritum Sanctum, directè enim opponitur charitati DEI, per quam fit peccatorum remissio, ergo sunt plures peccatorum species in Spiritum Sanctum quam sex. Respondet S. Th. 2. 2. qu. 34. art. 2. ad 1. ideo non computari inter species peccati in Spiritum Sanctum, licet sit ex gravissimis contra Spiritum Sanctum, quia generaliter invenitur in singulis præfatis speciebus; vel dic cum Laym. cit. ideo non venire odium DEI in specificam aliorum communionem, quia cum sit omnium gravissimum, est aliorum peccatorum mensura, maximum enim in aliquo genere est mensura ceterorum.

692. Præter peccata in Spiritum S. dantur alia, quæ ob insignem, ac manifestam gravitatem divinam iram, ac ultionem provocant contra suos authores, dicuntur clamantia in Spiritum S. suntque ejusmodi quatuor; homicidium voluntarium: Sodomia, oppressio pauperum, & defraudata operariorum merces: quæ ideo S. Aug. in Enchirid. c. 80. appellat clamantia, quia ipsa S. Scrip. ea vocat clamorem, sic *Gen. 4. v. 10.* alloquitur DEUS Cainum homicidam Abelis: *Vox sanguinis fratris tui clamat ad me: de Sodomia Gen. 18. v. 20. Glamor Sodom-*

domorum multiplicatus est, & peccatum eorum aggravatum est: de oppressione pauperum, Exod. 22. v. 23. Vidua, & pupillo non nocebitis, si laferitis eos, vociferabuntur ad me, & ego audiam clamorem eorum: de mercede defraudata Deut. 24. à v. 14. non negabis mercedem indigentis, sed reddes ei eadem die pretium laboris, ne clamet contra te ad dominum.

693. Quinto dividitur peccatum penes objectum, circa quod committitur, specialiter contra DEUM, proximum, & se ipsum. Omne peccatum generaliter est contra DEUM, specialiter autem id, quod opponitur virtutibus Theologicis, & Religioni ut blasphemia, Sacrilegium cum cæteris peccatis adversus primam tabulam. Contra proximum sunt ea, quæ opponuntur virtutibus ordinantibus hominem ad alterum, proinde peccata secundæ tabulæ opposita charitati proximi, & Justitiæ. Contra se

ipsum sunt peccata, quæ opponuntur temperantiæ, & reliquis virtutibus ordinatis ad ipsum operantem ut fortitudini &c. sexto dividitur in carnalia, & spiritualia ex 2. ad Cor. 7. *Emundemus nos ob omni inquinamento carnis, & Spiritus.* Hæc divisio dupliciter potest intelligi. Primo, quod carnalia sint circa objecta sensibilia, Spiritualia autem circa Spiritualia. Secundo, ut carnalia dicantur, quorum objectum est carnis delectatio, ut gula, ebrietas, luxuria, Spiritualia vero, quorum objectum est quid distinctum à delectatione Corporea, unde ex septem capitalibus in hac secunda acceptione duo solum sunt carnalia, luxuria, & gula, cætera quinque sunt Spiritualia; proinde in hoc sensu etiam furtum &c. est reponendum inter Spiritualia è contra juxta primam acceptionem est reponendum inter Carnalia.

* *

*

A R T I C V L V S II.

De Peccato Mortali, & Veniali.

§. I.

Quale sit discrimen inter mortale, & veniale.

694. **P**eccatum veniale tripliciter dici potest. Primo, ab eventu veniæ, quam defacto consequitur, hoc sensu omnia mortalia prædestinatorum, & multa reproborum possunt dici venialia. Secundo etsi mortale sit,